

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

महाड (जि.रायगड) येथील राज्य परिवहन आगारातील चालक व वाहकांच्या रिक्त पदांबाबत

(१) १५७ (०७-०४-२०२०). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.महेश बालदी (उरण), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई-गोवा महामार्गावरील कोकणातील महत्त्वाचे मध्यवर्ती स्थानक महाड येथील राज्य परिवहन आगारात चालक व वाहकांच्या कमतरतेमुळे प्रवाशांना अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागत असल्याचे माहे जानेवारी २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त बस आगारातून लांब पल्ल्याच्या व स्थानिक बस गाड्यांच्या ४०८ फे-या सुरू असून २६४ चालक व वाहकांपैकी केवळ २१३ चालक व वाहक सद्यस्थितीत काम करीत असून ५६ चालक व वाहकांची कमतरता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास ५६ वाहक व चालकांच्या कमतरतेमुळे बस फे-यांवर परिणाम होवून शासनाचे मोठ्याप्रमाणात आर्थिक नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) महाड आगारातून ४०४ बसफेऱ्या चालनात असून, त्यासाठी आवश्यक ५८ चालक व वाहक कमी आहेत. परंतू, उपलब्ध चालक व वाहक यांचे योग्य नियोजन करून सर्व फेऱ्या चालविल्या जात असल्यामुळे प्रवाशांची गैरसोय अथवा महामंडळाचे आर्थिक नुकसान होत नाही.

मुंबई प्रदेशातील सर्व विभागांतील रिक्त जागांवर सन २०१६-१७ या भरती वर्षामधील चालक व वाहक या पदातील अतिरिक्त निवड यादीवरील एकूण १८२३ उमेदवारांना सामावून घेण्याबाबतच्या सूचना राज्य परिवहन महामंडळाद्वारे संबंधितांना देण्यात आलेल्या आहेत. त्यामध्ये रायगड विभागातील महाड आगाराचा समावेश आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर जिल्ह्यातील शाळा किंवा महाविद्यालयात स्थापन करण्यात येणाऱ्या शालेय परिवहन समितीबाबत

(२) २९० (०७-०४-२०२०). श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शालेय विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षित वाहतुकीबाबत सन २०११ मध्ये राज्य शासनाच्या परिवहन विभागाने प्रत्येक शाळा किंवा महाविद्यालयात 'शालेय परिवहन समिती' नेमण्याचे निर्देश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागपूर जिल्ह्यातील किती शाळा व महाविद्यालयांनी आजपर्यंत 'शालेय परिवहन समिती' स्थापन केल्या आहेत,

(३) असल्यास, सदरहू समितीच्या जबाबदाऱ्यांचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(४) असल्यास, सदरहू समिती स्थापन न करणाऱ्या तसेच समितीच्या नियमित बैठका न घेणाऱ्या शाळांवर शासनाकडून कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०६-१०-२०२०) : (१) शासनाने दि.२२.०३.२०११ रोजीच्या अधिसूचनेन्वये शालेय विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षित वाहतुकीसाठी महाराष्ट्र मोटार वाहन (स्कूल बस करीता विनियम) नियम, २०११ लागू केले. सदर नियमातील नियम ५(२) नुसार प्रत्येक शाळेत मुख्याध्यापक / प्राचार्यांच्या अध्यक्षतेखाली परिवहन समिती गठीत करणे आवश्यक असून सदर समितीची तीन महिन्यात किमान एक बैठक होणे आवश्यक आहे.

(२) नागपूर जिल्ह्यातील प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर (शहर/ग्रामिण) व उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर (पूर्व) यांच्या कार्यालयांच्या कार्यक्षेत्रांत जिल्हा परिषदेच्या ३८८२ व महानगरपालिकेच्या १५७ शाळांमध्ये परिवहन समिती गठीत करण्यात आलेल्या आहेत.

(३) शाळेतील मुलांची सुरक्षितपणे ने-आण करणे, परिवहन शुल्क, बस थांबे निश्चित करणे याबाबीकडे लक्ष देणे तसेच वाहनाची कागदपत्रे जसे की नोंदणी प्रमाणपत्र, विमा प्रमाणपत्र, वायुप्रदुषण प्रमाणपत्र, वाहन चालविण्याची अनुज्ञप्ती, अग्निशमन सुविधा, प्रथमोपचार पेटी इत्यादी सुविधांची पडताळणी करणे इ. कामे समितीकडे सोपविण्यात आलेली आहे.

(४) महाराष्ट्र मोटार वाहन (स्कूल बस करीता विनियम) नियम, २०११ मध्ये शाळांवर कारवाई करण्याबाबत विवक्षित तरतुद नाही.

सदर नियमावलीतील नियम ५(२) नुसार प्रत्येक शाळेत परिवहन समिती गठीत करावी, असे आदेश मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर यांनी जनहित याचिका क्रमांक ०२/२०१२ मध्ये दिले आहेत. सदर आदेशानुसार शिक्षणाधिकारी यांनी प्रत्येक शाळेत परिवहन समिती गठीत करावी, बैठका घ्याव्यात असे प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर (शहर/ग्रामिण) यांनी वेळोवेळी शिक्षणाधिकारी यांना कळविले आहे.

नागपूर शहर विभागाकरीता पोलीस आयुक्त यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हा स्कूल बस समितीचे गठण करण्यात आले असून आजपर्यंत एकूण १६ बैठका घेण्यात आलेल्या आहेत.

तसेच नागपूर (ग्रामिण) विभागाकरीता अपर पोलीस अधीक्षक, नागपूर यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हा स्कूल बस समितीचे गठण करण्यात आलेले आहे. सदर बैठकांमध्ये प्रत्येक शाळेत परिवहन समितीचे गठण करावे व त्यांच्या नियमित बैठका घेण्यात याव्यात याकरीता शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नागपूर व शिक्षणाधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर यांना निर्देश देण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर (शहर/ग्रामिण) यांनी संबंधितांना वेळोवेळी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

महिला रिक्सा चालकांच्या समस्या सोडविण्याबाबत

(३) ५२६ (०७-०४-२०२०). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत शासनाच्या परिवहन विभागामार्फत महिला सक्षमीकरणाच्या माध्यमातून ५ टक्के आरक्षणातून महिलांना अबोली रंगाच्या रिक्सा देण्यात आल्या आहेत मात्र सदरहू क्षेत्रात महिलांची संख्या कमी असून रिक्सा इतरांना चालविण्यास देता येत नसल्याने इतर वेळात सदरहू रिक्सा जागेवर उभ्या कराव्या लागतात त्यामुळे महिलांना रिक्साचा हप्ता फेडण्यास आर्थिक अडचणी येत असल्याचे दिनांक १९ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रिक्सा चालक महिला आर्थिक अडचणीत असल्याने सदरहू महिलांनी वाहन नोंदणी शुल्क रद्द करण्याची मागणी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबईत दररोज अडीच लाख रिक्सा धावत असून, त्यापैकी केवळ ३२४ महिला रिक्सा चालक इतक्या अल्प प्रमाणात धावत असल्याने यामध्ये महिला रिक्सा चालकांची संख्या वाढविण्याच्या दृष्टीने तसेच त्यांना येत असलेल्या समस्या सोडविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०६-१०-२०२०) : (१) अशा आशयाची बातमी दि.१९ डिसेंबर, २०१९ रोजी वर्तमानपत्रात प्रसिध्द झालेली आहे.

(२) हे खरे नाही.

परंतु अबोली रिक्सांचे परवाना शुल्क कमी करण्याबाबत लोकप्रतिनिधी व काही ऑटोरिक्सा संघटनांमार्फत विनंती करण्यात आली आहे.

(३) दि.१७.०६.२०१७ च्या शासन अधिसूचनेनुसार ऑटोरिक्सा/टॅक्सीचे परवाने खुले करण्यात आले असल्याने महिलांकरीता परवाना संख्येवरील ५ टक्के आरक्षणाची बाब आपोआपच संपुष्टात आली आहे. सबब, कोणत्याही महिला रिक्सा चालकास परवाना मिळविणे शक्य आहे. महिला

वि.स. १८ (४)

रिक्सा चालकांकरीता चालक अनुज्ञप्ती तसेच लोकसेवा वाहन प्राधिकार पत्र (कॅब बॅज) प्राप्त करण्यावर कुठलेही बंधन नाही. त्यामुळे, महिला रिक्सा चालकांची संख्या वाढण्यास मदत होणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात संस्थाचालकांच्या निष्काळजीपणामुळे आरटीईच्या अंतर्गत जागा रिक्त राहिल्याबाबत

(४) ५६१ (०७-०४-२०२०). श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.फारूक शाह (धुळे शहर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथुन राज्यात आरटीई २५ टक्के अंतर्गत देण्यात येणा-या प्रवेशप्रक्रियेच्या उपलब्ध अर्जातून ४ प्रवेश फे-या झाल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संस्थाचालकांच्या हजगर्जीपणामुळे अजूनही ३७ हजार ९६१ जागा रिक्त आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदर प्रवेश प्रक्रियेत हलगर्जीपणा करणा-या संस्थाचालकांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (१६-०९-२०२०) : (१) होय.

(२) हे खरे नाही.

पालकांच्या सोयीची अथवा पसंतीची शाळा न मिळाल्याने ते वाटप केलेल्या शाळेत प्रवेश घेत नाही व काही शाळांमध्ये पालकांचे अर्ज येत नसल्यामुळे त्या शाळेत जागा रिक्त राहतात.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

'महाराष्ट्र वाहतूक भवन', मुंबई सेन्ट्रल (मुंबई) येथील एस.टी. कर्मचाऱ्यांचा झालेला मृत्यू

(५) ६०३ (०७-०४-२०२०). श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाच्या मुंबई सेन्ट्रल येथील मुख्यालय असलेल्या 'महाराष्ट्र वाहतूक भवन' येथे उद्वाहन दुरुस्ती करित असताना दिनांक २७ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास एस.टी. कर्मचारी श्री.रामानंद पाटकर यांचा मृत्यू झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाकडून सदर दुर्घटनेची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार मयत एस.टी. कर्मचारी रामानंद पाटकर यांच्या कुटुंबियांना नुकसानभरपाईपोटी आर्थिक मदत देण्याबाबत तसेच कुटुंबातील सदस्याला एस.टी. महामंडळात अनुकंपा तत्वावर नोकरीत सामावून घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) श्री.रामानंद पाटकर यांचा दुर्दैवी मृत्यू झाला हे खरे आहे. मात्र उद्वाहन दुरुस्त करित असताना मृत्यू झाला, हे खरे नाही.

(२) सदर दुर्घटनेची चौकशी पोलीस व विद्युत निरीक्षक (उद्वाहने), उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग यांचेमार्फत सुरु असून अद्याप अहवाल अप्राप्त आहे. महामंडळाच्या दि.२८.१.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये कै.रामानंद पाटकर यांचे कुटुंबियांना नुकसान भरपाई पोटी आर्थिक मदत म्हणून रु.५,६५,७२०/- इतकी रक्कम आयुक्त, श्रमिक नुकसान भरपाई तथा (कामगार न्यायालय), मुंबई यांचेकडे धनादेश क्र.३५९७३५, दि.३१.०१.२०२० अन्वये पाठविलेला आहे. सदर पत्राची प्रत कै.पाटकर यांचे पत्नीस देण्यात आली आहे. तसेच कै.पाटकर यांच्या मुलास राज्य परिवहन महामंडळामध्ये अनुकंपा तत्वावर लेखाकार या पदावर नेमणूक दिलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शासनाने सन २००५ नंतर सेवेत रुजू झालेल्या कर्मचाऱ्यांना
जुनी पेन्शन योजना लागू करण्याबाबत**

(६) ६१७ (०७-०४-२०२०). श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.सुभाष धोटे (राजुरा), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.प्रकाश आंबिटकर (राधानगरी), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील २००५ नंतर शासकीय सेवेत रुजू झालेल्या प्राथमिक शिक्षक व शासनाच्या अन्य विभागांमध्ये रुजू झालेल्या कर्मचाऱ्यांना जुनी पेन्शन योजना लागू करणेबाबतची मागणी मा.मुख्यमंत्री, यांचेकडे लोकप्रतिनिधींनी लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासन सेवेत कार्यरत असलेल्या प्राथमिक शिक्षकांना व अन्य शासकीय विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांना जुनी पेन्शन योजना लागू करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) तसेच, नगरपालिका व महानगरपालिका शिक्षकांचे पगार जिल्हा परिषद शाळातील शिक्षकाप्रमाणेच १०० टक्के शासकीय अनुदानातून व्हावेत याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (१५-०९-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) वित्त विभागाच्या धोरणानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) शासन निर्णय दिनांक ७ जुलै, २०१५ मधील तरतुदीनुसार राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांना प्राथमिक शिक्षणावरील मान्य बाबींवरील खर्च भागविण्यासाठी अनुदानाचे सुत्र ठरवून देण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लातूर एस.टी. महामंडळाच्या आगारातील इंडियन ऑईल कंपनीच्या
पेट्रोलपंपावरील डिझेलमध्ये झालेली अनियमितता**

(७) ७७३ (०८-०४-२०२०). श्री.बाबासाहेब पाटील (अहमदपूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर एस.टी. महामंडळाच्या डेपोमध्ये इंडियन ऑईल कंपनीचा पेट्रोलपंप असून या पंपावरील डिझेल टँकमधून अचानकपणे आठ हजार लिटर्स डिझेल गायब झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणाची तपासणी सुरु आहे अशी माहिती एस.टी.चे विभाग नियंत्रक श्री.सचिन क्षीरसागर यांनी दिली आहे, हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने या प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित दोषी अधिकारी, कर्मचारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) होय.

(२) व (३) सदर प्रकरणाची राज्य परिवहन महामंडळ व इंडियन ऑईल कंपनी यांनी संयुक्तपणे तपासणी केली असून, सदर तपासणीअंती भूमिगत पंप क्र.०२ च्या डिझेल टाकीला छिद्र असल्याचे आढळून आल्याने इंडियन ऑईल कंपनीवर रु.५,७६,४१९/- रकमेचा दावा दाखल करण्यात आलेला आहेत. तसेच, महामंडळाद्वारे सदरप्रकरणी पुढील चौकशी करण्याबाबतच्या सूचना संबंधितांना देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उद्गीर (जि.लातूर) येथील एस.टी.महामंडळाचे गाळे देण्याचे
अमिष दाखवून लाखो रुपयांची केलेली फसवणूक**

(८) ७८४ (०९-०४-२०२०). श्री.बाबासाहेब पाटील (अहमदपूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) उदगीर (जि.लातूर) येथील एस.टी. महामंडळाचे गाळे देण्याचे अमिष दाखवून एस.टी.च्या नावाची पावती देवून अनेकांची लाखो रुपयांची फसवणूक केल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणात लातूर जिल्ह्यातील एस.टी.चे अधिकारी/कर्मचारी यांचा समावेश आहे काय,
- (३) असल्यास, या संदर्भात उदगीर आगारप्रमुख यांनी उदगीर पोलिस स्टेशनमध्ये गुन्हा नोंद केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शासनाने वरील प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले आहे व त्यानुसार सदर दोषी व्यक्तींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) श्री.गणेश सोपान भोसले हा इसम महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ प्रादेशिक कार्यालयाच्या नावावर महामंडळाचे गाळे नोंदणी करण्याकरिता अनामत रक्कम स्विकारून जनसामान्यांची फसवणूक करित असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये उघडकीस आले.

सदर प्रकरणी आगार व्यवस्थापक, उदगीर आगार यांनी उदगीर शहर पोलीस स्टेशन यांच्याकडे रितसर तक्रार नोंदविलेली असून, संबंधित इसम श्री.गणेश सोपान भोसले यांचेवर गु.र.नं.००५७ नुसार भा.दं.सं. १८६० कलम ४२०, ४६५, ४६७, ४६८ अन्वये दि.११.०२.२०२० रोजी गुन्हा दाखल झालेला असून, पोलीस व सुरक्षा व दक्षता अधिकारी, राज्य परिवहन लातूर विभाग यांचेद्वारे चौकशी सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

जिंतूर (जि.परभणी) येथील बसस्थानकाची झालेली दुरवस्था

(९) ८९६ (०८-०४-२०२०). श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जिंतूर (जि.परभणी) शहरात असणा-या महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसस्थानकाची दुरवस्था झाली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या बस स्थानकाची पुनर्बांधणी करण्यासंबंधीची मागणी जनतेकडून अनेक वर्षांपासून होत आहे तरीही अद्याप कोणतीही कार्यवाही झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने या बस स्थानकाची पुनर्बांधणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०९-०९-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) बसस्थानकाची पुनर्बांधणी करण्यासंबंधी मागणी आहे. परंतु बसस्थानक सुस्थितीत असल्याने पुनर्बांधणी करण्याबाबत कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. सदर बसस्थानकाच्या वाहनतळाचे डांबरीकरण सन २०१७ मध्ये करण्यात आलेले आहे. तसेच रंगरंगोटीचे काम सन २०१८ मध्ये केलेले आहे. बसस्थानकात प्रवाशांकरीता वाहतूक नियंत्रण कक्ष, आसन व्यवस्थेसह प्रतिकक्षा कक्ष, पिण्याचे पाणी, लाईट, पंखे, उपहारगृह, तिकीट आरक्षण व्यवस्था इ.सुविधा उपलब्ध आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे व पालघर जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात अनेक
पाणी पुरवठा योजना प्रलंबित असल्याबाबत**

(१०) १०२८ (०५-०४-२०२०). श्री.किसन कथारे (मुरबाड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.कुमार आयलानी (उल्हासनगर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे व पालघर जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात अनेक पाणी पुरवठा योजना अपूर्ण असल्यामुळे भीषण पाणी टंचाईला नागरिकांना सामोरे जावे लागत असून पाणी पुरवठा योजनेची कामे प्रलंबित ठेवणाऱ्या ठेकेदारांवर अद्याप कोणतीच कारवाई केली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निदर्शनास आले, तदनुसार ठाणे व पालघर जिल्ह्यातील पाणी टंचाई असलेल्या व योजना प्रलंबित असलेल्या गावांना पाणी पुरवठा करणे तसेच योजना प्रलंबित ठेवणाऱ्या ठेकेदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (०९-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) ठाणे जिल्हा परिषदे अंतर्गत ४६ नळ पाणी पुरवठा योजना प्रलंबित आहेत. सदर योजनांपैकी ८ योजनांमध्ये गावपाड्यांना साधारणपणे दिनांक २९ मार्च, २०२० ते १० जून, २०२० पर्यंत टॅकरने पाणी पुरवठा करावा लागला आहे. तथापि, टॅकरने पाणी पुरवठा करण्याची गरज भासलेल्या सर्व गावांमधील योजना भूजलावर आधारीत आहेत व सदर गावातील भूजल पातळी खालावल्यामुळे टॅकरने पाणी पुरवठा करावा लागला आहे. सदर ४६ योजनांपैकी १४ योजनांमधून पाणी पुरवठा सुरु आहे. प्रस्तुत ४६ योजनांचा समावेश जल जीवन मिशनच्या आराखड्यामध्ये करण्यात आला आहे.

आर्थिक अनियमितता निदर्शनास आलेल्या ३२ पाणी पुरवठा योजनांमधील समितीचे अध्यक्ष/ सचिव व तांत्रिक सेवा पुरवठादार यांच्यावर फौजदारी गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. सदर योजनांपैकी अपहारीत रकमेचे काम पूर्ण केलेल्या व अपहारीत रकमेचा भरणा

केलेल्या ९ योजना वगळून २३ योजनांच्या समितीचे अध्यक्ष व सचिव यांचे ७/१२ वर बोजा चढविण्याचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्याकडे सादर करण्यात आला आहे. त्यापैकी १२ योजनांचे अध्यक्ष व सचिव यांचे ७/१२ वर बोजा चढविण्यात आला आहे.

तसेच पालघर जिल्हा परिषदे अंतर्गत कामे अपूर्ण असलेल्या ७ योजनांची चौकशी सुरु आहे.

पालघर जिल्ह्यातील टंचाईग्रस्त गाव/ पाडे यांना टँकरद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात आला आहे.

हिंगोली बस स्थानकातील सोयी सुविधांबाबत

(११) १०८१ (०८-०४-२०२०). श्री.तान्हाजी मुटकुळे (हिंगोली) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हिंगोली बस स्थानकात दुषित पाण्याने दुर्गंधी पसरल्यामुळे प्रवाशांचे आरोग्य धोक्यात आल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे काय,
- (२) असल्यास, राज्य मार्ग परिवहन मंडळाच्या हिंगोली आगाराच्या बस स्थानकात दरवर्षी मोठ्या प्रमाणात पाणी साचत असल्याने प्रवाशांची गैरसाय होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, हिंगोली बस स्थानकातील गैरसोयी दूर करण्याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

- (३) हिंगोली येथील सध्याच्या बसस्थानकाचे तोडकाम करून नवीन अद्यायवत बसस्थानक बांधण्याचे काम प्रगतीपथावर असून, अंतिम टप्प्यात आहे. सदरस्थितीत प्रवाशांकरीता बसस्थानकाची तात्पुरती शेड, प्रसाधनगृह, पिण्याच्या पाण्याची सोय करण्यात आलेली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरातील हेल्मेट सक्तीबाबत

(१२) ११०९ (०८-०४-२०२०). श्री.चेतन तुपे (हडपसर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे पोलिसांनी जानेवारी, २०१९ ते नोव्हेंबर, २०१९ या दरम्यान हेल्मेट न परिधान करणाऱ्या १६ लाख दुचाकीस्वारांवर कारवाई करून रुपये ८१ कोटीचा दंड वसूल केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, हेल्मेट विरोधी कृती समितीने या कारवाईचा निषेध करत शहरात हेल्मेट सक्ती करू नये महामार्गावर हेल्मेट बंधनकारक असावे, अशी मागणी करत आंदोलन केले, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली व करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०६-१०-२०२०) : (१) पोलीस उप आयुक्त, वाहतूक शाखा, पुणे यांनी माहे जानेवारी, २०१९ ते माहे नोव्हेंबर, २०१९ या कालावधीत हेल्मेट न परिधान करणाऱ्या १७,०४,०७४ दुचाकीस्वारांवर कारवाई केली असून सदर कारवाईतून रु.८५,२०,३७,०००/- इतका दंड वसूल करण्यात आलेला आहे.

तसेच प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, पुणे यांनी जानेवारी, २०१९ ते नोव्हेंबर, २०१९ या कालावधीत हेल्मेट न वापरणाऱ्या दुचाकीस्वारांविरुद्ध करण्यात आलेल्या कारवाईत १३६ वाहने दोषी आढळून आली असून रु.६९,५००/- इतका दंड वसूल करण्यात आलेला आहे.

(२) हेल्मेटसक्ती विरोधात घंटानाद अशा आशयाची बातमी वृत्तपत्रात दि.०१ व २ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी प्रसिध्द झालेली आहे.

(३) मोटार वाहन अधिनियम, १९८८ च्या कलम १२९ नुसार फेटाधारण करणाऱ्या शीखधर्मीय व्यक्तीशिवाय इतर व्यक्तींना सार्वजनिक ठिकाणी दुचाकी वाहन चालवितांना ते चालविणाऱ्या व्यक्तीस व त्याच्या पाठीमागे बसलेल्या व्यक्तीस हेल्मेट परिधान करणे बंधनकारक आहे.

सबब, जे दुचाकीस्वारक या नियमांचे पालन करीत नाहीत त्यांच्या विरुद्ध पोलिसांच्या वाहतूक शाखा/ परिवहन विभागातर्फे कारवाई केली जाते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा जिल्हयातील प्रवाशांसाठी एस.टी. वाहतूकीच्या सोयी-सुविधा उपलब्ध करण्याबाबत

(१३) १३९३ (०८-०४-२०२०). श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा), श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्हयात महामंडळाने ३५ बसेस भंगारात काढल्या असल्याने याचा परिणाम जिल्हयातील एस.टी. वाहतूकीवर झाल्याबाबतची तसेच ४२ नविन अतिरिक्त बसेसची गरज असल्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी उपव्यवस्थापकीय संचालक यांना माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यासुमारास मागणी केली असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, आगारात कर्मचा-यांची कमतरता व प्रवाशांना आवश्यक त्या सोयी-सुविधा नसल्याचीही माहिती यावेळी देण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, बुलढाणा जिल्हयातील एस.टी. वाहतूक सुरळीत होऊन व प्रवाशांना आवश्यक त्या सोयी-सुविधा उपलब्ध करण्याकरिता शासनाने कोणती उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) दि.२७.०१.२०२० रोजी मा.लोकप्रतिनिधी व महामंडळाचे अधिकारी यांची बैठक झाली. सदर बैठकीत मा.लोकप्रतिनिधी यांनी बुलढाणा विभागासाठी नवीन ४५ वाहनांची मागणी केलेली आहे.

बुलढाणा विभागाद्वारे ४१ बसेस मोडीत काढण्यात आलेल्या असून, वातानुकूलित शिवशाही प्रकारातील १७, विनावातानुकूलित शयनयान ४, विठाई ६ व एम.एस. बसबॉडी ६ अशा एकूण ३३ नवीन बसेस उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत.

तसेच, बुलढाणा विभागातील चालक/वाहकांची कमतरता निर्माण होवू नये याकरीता सन-२०१९ मध्ये चालक/वाहक पदाची भरतीप्रक्रीया राबविण्यात आली, त्यानुसार निवड झालेल्या उमेदवारांना प्रशिक्षण देवून नेमणूका देण्यात येत आहेत. तथापि, कोरोना या आजाराच्या प्रादुर्भावामुळे प्रशिक्षण स्थगित आहे.

बुलढाणा विभागातील १४ बसस्थानकांवर आवश्यक त्या सर्व सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पातूर (जि.अकोला) येथील बसस्थानकाची दुरवस्था झाल्याबाबत

(१४) १४८८ (०८-०४-२०२०). श्री.गोवर्धन मांगीलाल शर्मा (ऊर्फ) लालाजी (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पातूर (जि.अकोला) येथील बसस्थानकाची दुरवस्था झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बसस्थानकाची इमारत धोकादायक झाली असून भौतिक सुविधांचा अभाव पिण्याच्या पाण्याची सोय नसणे, संकुलात अस्वच्छता तसेच अवैध उद्योग सुरु असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार सदरहू बसस्थानकाची तातडीने दुरुस्ती व सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

पातूर बसस्थानक १९९४ मध्ये बांधण्यात आले आहे. सद्यस्थितीत सदर बसस्थानक सुस्थितीत असून, आवश्यकतेनुसार बसस्थानकाची वेळोवेळी दुरुस्ती करण्यात येत आहे.

बसस्थानकावर लाईट, पिण्याचे पाणी, शौचालय इत्यादी मुलभूत सुविधा आहेत. तसेच, बसस्थानकाची दैनंदिन स्वच्छता केली जात असून, बसस्थानकात कोणत्याही प्रकारचा अवैध उद्योग सुरु असल्याचे महामंडळाच्या निदर्शनास आलेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

एसटीच्या कॅशलेस प्रवासाकरीता महामंडळाने सुविधा कार्ड सुरु करण्याचा घेतलेला निर्णय

(१५) १८६५ (०८-०४-२०२०). श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.सचिन कल्याणशेटी (अक्कलकोट), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य), श्री.महेश (दादा) किसन लांडगे (भोसरी), श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) केंद्राच्या डिजिटल इंडिया कॅशलेस इंडिया अंतर्गत सुरु झालेल्या एसटीच्या कॅशलेस प्रवासाकरीता महामंडळाने सुविधा कार्ड सुरु करण्याचा निर्णय घेतला होता, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू योजनेची अंमलबजावणी अद्यापही सुरु झाली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू योजनेची अंमलबजावणी अद्याप न होण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, ही योजना तातडीने अंमलात आणण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०९-०९-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) दि.२०.०९.२०२० रोजीच्या रत्नागिरी टाईम्स या वृत्तपत्रात "एसटी आगाराच्या स्मार्टकार्डबाबत विलंब आमदारांकडून तपासणी" असे वृत्त प्रसारित झालेले होते. राज्य परिवहन महामंडळाद्वारे सवलतधारी प्रवाशांकरीता देण्यात येणाऱ्या स्मार्टकार्डचे नोंदणीकरण व वितरणाची प्रक्रिया सर्व विभाग तसेच आगार स्तरावर दि.१.६.२०१९ पासून सुरु झालेली आहे. स्मार्टकार्ड नोंदणी करिता मे.ट्रायमॅक्स इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा.लि.कंपनी यांचेकडून ३२७७ एजंटची मागणी असलेल्या भौगोलिक क्षेत्रामध्ये नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. आतापर्यंत २९,६३,५१३ लाभार्थ्यांस स्मार्टकार्ड वितरीत करण्यात आले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्हयातील पेण व नागोठणे एस.टी.आगाराच्या दुरवस्थेबाबत

(१६) २०४६ (०९-०४-२०२०). श्री.रविशेठ पाटील (पेण) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पेण व नागोठणे (जि.रायगड) येथील एस.टी.आगारांची मोठ्या प्रमाणात दुरवस्था झाली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, प्रवाशांना बसण्यासाठी आसन नसणे, शेडची दुरवस्था, अस्वच्छ प्रसाधनगृह तसेच पावसाळ्यात पाणी साचून होणारा चिखल यामुळे प्रवाशांची गैरसोय होत असल्याने प्रवाशांमध्ये असंतोष पसरला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच काही मार्गावर जुनाट नादुरुस्त अवस्थेतील एस.टी.बसेस मधून प्रवाशांना प्रवास करावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय.
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार सर्व सोयीसुविधांसह या दोन्ही आगारांची दुरुस्ती करून प्रवाशांची होणारी गैरसोय दुर करण्यासाठी कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत वा करण्यात येत आहेत,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) व (२) रायगड जिल्हयातील पेण बसस्थानकाची काही प्रमाणात दुरावस्था झालेली असून, प्रवाशांची गैरसोय होत आहे. बसस्थानकात प्रवाशी प्रतिकालय, शौचालय, प्रवाशी शेड, पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था, लाईट, पंखे इ.सुविधा उपलब्ध आहेत. नागोठणे बसस्थानकाची दुरावस्था झालेली नसून, सदर बसस्थानक सुस्थितीत आहे. बसस्थानकात आसनव्यवस्था, प्रतिकालय, प्रसाधनगृह, पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था, लाईट, पंखे इ.सुविधा उपलब्ध आहेत.पावसाळ्यात पाणी साचून राहते, परंतु पाण्याचा निचरा करण्याची कार्यवाही करण्यात येते.

- (३) हे खरे नाही.
- (४) पेण येथे नवीन बसस्थानक बांधणे व तेथील आगार रामवाडी पेण येथे स्थलांतरीत करणेसाठी रु.१०.०० कोटीच्या कामास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. नागोठणे येथील बसस्थानकाची पुनर्बांधणी करणेकरीता आराखडे व अंदाजपत्रक तयार करण्यासाठी वास्तुविशारदाची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कुरुड (ता.देसाईगंज, जि.गडचिरोली) येथील प्रवासी निवारा दुरुस्त करण्याबाबत

- (१७) २०११ (०८-०४-२०२०). श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) :** सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) कुरुड (ता.देसाईगंज, जि.गडचिरोली) येथील महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाच्या प्रवासी निवाऱ्याची दूरवस्था झाली असल्याने प्रवाशांची प्रचंड गैरसोय होत असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०२० मध्ये मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाच्या निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ प्रशासनाचे याकडे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने उक्त प्रवासी निवारा दुरुस्ती वा नविन प्रवासी निवाऱ्याचे बांधकाम करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०९-०९-२०२०) : (१), (२) व (३) कुरुड येथील प्रवासी निवाऱ्याबाबत कोणतीही तक्रार प्राप्त झालेली नाही. सदर प्रवासी निवारा नादुरुस्त असल्याचे आढळून आल्यानंतर मार्च, २०२० मध्ये प्रवासी निवाऱ्याच्या छताची पत्रे बदलण्यात आली असून, आवश्यक ती किरकोळ दुरुस्ती करून रंगरंगोटी करण्यात आली असून, सद्यस्थितीत प्रवाशांकडून सदर प्रवासी निवाऱ्याचा वापर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदुरा (जि.बुलढाणा) येथील बसस्थानकाची झालेली दुरवस्था

(१८) २२६३ (०८-०४-२०२०). श्री.राजेश एकडे (मलकापूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तालुका मुख्यालय असलेल्या नांदुरा (जि.बुलढाणा) येथील बसस्थानकाची दुरवस्था झाली असून बसस्थानक परिसरात घाणीचे साम्राज्य निर्माण झाल्याची बाब दिनांक ८ नोव्हेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नांदुरा बस स्थानकावरील प्लॅटफॉर्मची संख्या कमी असल्याने चालकास इतरत्र बस गाडी उभी करावी लागते परिणामी प्रवाशांची गैरसोय होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार नांदुरा बसस्थानकाचा विस्तार व नूतनीकरण करून आवश्यक त्या सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) नांदुरा बसस्थानकाची दुरवस्था झालेली नसून, बसस्थानक सुस्थितीत आहे. तसेच, बसस्थानकाची नुकतीच रंगरंगोटी करण्यात आली आहे. सद्यस्थितीत गाड्यांच्या आवक/जावक नुसार ६ फलाट असून ते पुरेसे असून, बसस्थानक विस्तार व नूतनीकरणाची आवश्यकता नाही.

बसस्थानकाची नियमित साफसफाई करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्यात ई-रीक्षा संकल्पनेचा अवलंब करण्याबाबत

(१९) २५२२ (०९-०४-२०२०). श्री.रोहित पवार (कर्जत जामखेड) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात पंजाब शासनाच्या धर्तीवर ई-रीक्षा ना प्राधान्य देण्यासाठीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास जुन्या रिक्षा धारकांना सवलतीच्या दरात ई-रिक्षा आणि सी.एन.जि. रिक्षा दिल्या तर प्रदुषण कमी होऊन रिक्षा चालाकांचेही जीवनमान सुधारण्यासाठी याचा फायदा होईल तसेच या ई-रिक्षांच्या किमतीवर सबसिडी देखील देता येईल या संदर्भात शासन विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकल्पासाठी ई-रिक्षा चार्जिंग स्टेशनच्या माध्यमातून नवीन रोजगार निर्मिती होऊ शकते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने ही संकल्पना अमलांत आणण्यासाठी कोणती उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०६-१०-२०२०) : (१) उद्योग, उर्जा व कामगार विभागातर्फे दि.१४.०२.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार महाराष्ट्राचे इलेक्ट्रीक व्हेईकल प्रोत्साहन धोरण-२०१८ जाहीर करण्यात आलेले आहे.

(२) उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाच्या उक्त धोरणांतर्गत दि.०२.०४.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार बॅटरी इलेक्ट्रीक व्हेईकल (BEV) च्या खरेदीदारासाठी आर्थिक प्रोत्साहने व इलेक्ट्रीक व्हेईकल चार्जिंग स्टेशनसाठी द्यावयाची आर्थिक प्रोत्साहने ही अनुदान वाटपासंबंधीची कार्यपध्दती/मार्गदर्शक तत्वे निश्चित केली आहेत.

तथापि, सध्या सी.एन.जी. इंधन चलित रिक्षांच्या किंमतीमध्ये सवलत देण्याची बाब परिवहन विभागाच्या विचाराधीन नाही.

(३) हे खरे आहे.

(४) शासनाने ई-रिक्षा बाबतचे धोरण दि. ०३.०८.२०१६ व दि.०२.०९.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये जारी केलेले आहे. शासनाच्या दि.०७.०८.२०१९ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार बॅटरी इलेक्ट्रीक व्हेईकल (BEV)/ इलेक्ट्रीक वाहनांना मोटार वाहन करातून ५० टक्के सूट दिली आहे.

तसेच शासनाच्या दि.१४.०२.२०१८ रोजीच्या इलेक्ट्रीक व्हेईकल धोरणानुसार बॅटरी इलेक्ट्रीक व्हेईकल्सच्या खाजगी वाहतूकदार व वैयक्तिक खरेदीदारांना प्रोत्साहनपर अनुदान देण्याची तरतूद समाविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

खामगाव (जि.बुलढाणा) येथे नवीन उपप्रादेशिक परिवहन कार्यालय सुरु करण्याबाबत

(२०) २५६१ (०९-०४-२०२०). अॅड.आकाश फुंडकर (खामगांव) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खामगाव (जि.बुलढाणा) येथे नवीन उपप्रादेशिक, परिवहन कार्यालय सुरु करणेबाबतची मागणी होत आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, खामगाव, शेगाव, नांदुरा, जळगाव जामोद, संग्रामपूर, सोनाळा या गावातील नागरिकांना सुद्धा बुलडाणा येथे पासिंग व लायसन्स करिता जावे लागते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाने सदर गावातील नागरिकांची गैरसोय दुर करण्याच्या दृष्टीने खामगाव येथे नवीन उपप्रादेशिक कार्यालय सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (२९-०९-२०२०) : (१) होय.

- (२) उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, बुलडाणा यांचेमार्फत महिन्यातून एकदा तालुक्याच्या ठिकाणी पक्की अनुज्ञप्ती, शिकाऊ अनुज्ञप्ती व नविन नोंदणीच्या कामासाठी शिबीराचे आयोजन करण्यात येते. मात्र योग्यता प्रमाणपत्र नुतनीकरण, वाहन हस्तांतरण, परवानाविषयक कामकाज, अनुज्ञप्ती नुतनीकरण इ. कामांसाठी उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, बुलडाणा येथे जावे लागते.
- (३) शासन निर्णय दि.१८.०६.२०१८ अन्वये मोटार वाहन विभागांतर्गत नवीन कार्यालय निर्मितीसंदर्भात निकष विहित केले आहेत. त्यानुसार एखाद्या जिल्ह्याचे विभाजन होऊन नवीन जिल्हा निर्माण झाला असेल तर या नवीन जिल्ह्यांच्या कार्यक्षेत्रामध्ये नवीन परिवहन कार्यालयाची स्थापना करावी, इतर कोणत्याही परिस्थितीत नवीन कार्यालयांची स्थापना करण्यात येऊ नये आणि ज्या जिल्ह्यांची लांबी जास्त आहे अशा जिल्ह्यांमध्ये जनतेच्या सोईसाठी नवीन परिवहन कार्यालय उघडण्याऐवजी वाहन चालक चाचणी केंद्र तसेच वाहन तपासणी व परिक्षण केंद्र स्थापन करण्यात यावीत असे निकष आहेत.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील प्रयोगशाळा सहाय्यक, ग्रंथपाल कर्मचारी व शिक्षकेतर
कर्मचा-यांच्या वेतन निश्चितीबाबत**

(२१) २७८१ (०८-०४-२०२०). श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील प्रयोगशाळा सहाय्यक, ग्रंथपाल कर्मचारी व अन्य शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या वेतन निश्चितीबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी, बल्लारपूर यांनी शिक्षणाधिकारी (माध्य) जि.प. चंद्रपूर यांना दिनांक १६ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (११-०९-२०२०) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे. सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने केलेल्या कार्यवाहीबाबत मा. लोकप्रतिनिधी यांना लेखाधिकारी शिक्षण विभाग जिल्हा परिषद, चंद्रपूर यांनी दि.१६.१.२०२० रोजीच्या पत्राने अवगत केलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील एसएससी पास अप्रशिक्षित डीम्ड ट्रेड प्राथमिक शिक्षकांना
प्रशिक्षित शिक्षकांची वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत**

(२२) २७९१ (०८-०४-२०२०). श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), श्री.किशोर जोरगेवार (चंद्रपूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील एसएससी पास अप्रशिक्षित डीम्ड ट्रेड प्राथमिक शिक्षकांना प्रशिक्षित शिक्षकांची वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत स्थानिक प्रतिनिधी, बल्लारपूर यांनी मा.मंत्री, शालेय शिक्षण यांना दिनांक १५ जानेवारी, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत.

प्रा. वर्षा गायकवाड (१४-०९-२०२०) : (१) व (२) होय हे खरे आहे. सदर विषयाबाबत शासन निर्णय दि.४.१०.१९८३ नुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

केंद्र शासनाने अटल जल योजनेला ६००० कोटी रुपयांची मंजूरी दिली असल्याबाबत

(२३) २९९८ (०९-०४-२०२०). श्री.मोहनराव हंबर्डे (नांदेड दक्षिण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने शेतक-यांचे उत्पन्न वाढावे यासाठी माजी पंतप्रधान अटल बिहारी वाजपेयी यांच्या जन्मदिनाचे औचित्य साधून ६००० कोटी रुपयांच्या अटल जल योजनेला मंजूरी दिली असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अटल जल योजनेला मंजूरी मिळाल्याने गावातील पाण्याची समस्या दूर होण्यास मदत होणार असुन या योजनेमध्ये ३००० कोटी केंद्र व ३००० कोटी जागतिक बँक देणार असुन सहा राज्यात ही योजना लागू करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या योजनेअंतर्गत ८ हजार ३५० गावात पाणी पोहोचविले जाणार असून सदर गावे पाणीदार होणार असल्याने मराठवाडा तसेच राज्यातील इतर भागात दुष्काळामुळे निर्माण

होणारे पाण्याचे प्रमाण लक्षात घेता व पाण्याअभावी शेतीवर होणारे परिणाम व त्यामुळे होणाऱ्या शेतकरी आत्महत्या रोखण्याबाबत सदरहू योजना योजना उपयुक्त ठरू शकते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त योजना प्रभावीपणे राबविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (१४-०९-२०२०) : (१) होय. दिनांक २५/१२/२०१९ रोजी मा.पंतप्रधान यांनी रु.६००० कोटींच्या अटल भूजल (अटल जल) योजनेची घोषणा केली आहे.

(२) होय, तथापी, सदरहू योजना देशातील महाराष्ट्र राज्यासह एकुण सात राज्यांमध्ये राबविण्यात येणार आहे.

(३) केंद्र शासनाकडील माहितीनुसार अटल-भूजल योजना देशातील ८३५३ ग्रामपंचायतींमध्ये राबविली जाणार आहे. या योजनेतर्गत केंद्र शासनाच्या निकषाप्रमाणे राज्यातील अतिशोषित, शोषित आणि अंशतः शोषित पाणलोट क्षेत्रांपैकी ७३ पाणलोट क्षेत्रांतील १३ जिल्ह्यांतील १३३९ ग्रामपंचायतींचा समावेश केलेला आहे. उपरोक्त १३३९ ग्रामपंचायतींमध्ये योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीमुळे भूजलाचा स्तर उंचावण्यास मदत होणार असून, दुष्काळजन्य परिस्थिती हाताळण्यास हातभार लागणार आहे.

(४) केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार अटल भूजल योजना देशात दिनांक ०१/०४/२०२० पासून सुरु झालेली आहे. या योजनेचा कालावधी २०२०-२१ ते २०२४-२५ असा पाच वर्षांचा आहे. या योजनेची अंमलबजावणी महाराष्ट्र राज्यात करण्याकरिता "भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणेची" प्रकल्प अंमलबजावणी यंत्रणा म्हणून निवड करण्यात आली आहे.

भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणेच्या स्तरावर योजनेच्या पाच वर्षांच्या नियोजनाची कामे सुरु आहेत. अटल भूजल योजनेचा प्रस्ताव मा.मंत्रिमंडळासमोर आणण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु असून, मा.मंत्रिमंडळ प्रस्तावाच्या अनुषंगाने अन्य विभागांचे अभिप्राय घेण्यात येत आहेत.

(५) संबंधित नाही.

एस.टी. महामंडळाच्या भरती प्रक्रियेबाबत

(२४) ३४३४ (०८-०४-२०२०). श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) राज्यातील दुष्काळग्रस्तांना दिलासा देण्यासाठी एसटी महामंडळाने ८०२२ पदांची भरती जाहिर केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यापैकी वाहक-चालक पदासाठी २८,१७३ उमेदवार लेखी परिक्षेत उत्तीर्ण होवूनही त्यांना अद्याप नियुक्त्या देण्यात आल्या नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार उक्त उमेदवारांना तातडीने नियुक्त्या देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) राज्य परिवहन महामंडळाने दुष्काळग्रस्त म्हणून जाहिर केलेल्या औरंगाबाद, जालना, परभणी, अमरावती, अकोला, बुलडाणा, यवतमाळ, धुळे, जळगांव, नाशिक, पुणे व सोलापूर या १२ जिल्हयांकरीता जाहिरात क्र.१/१९ अन्वये ४४१६ चालक तथा वाहक पदांसाठी व ९ विभागांमध्ये सर्वसाधारण ३६०६ पदांकरीता जाहिरात क्र.२/१९ प्रसारित करण्यात आलेली होती.

दुष्काळग्रस्त १२ जिल्हयांकरीता जाहिरात क्र.१/२०१९ अन्वये चालक तथा वाहक या ४४१६ पदांसाठी सरळ सेवा भरती अंतर्गत लेखी परिक्षा घेण्यात आली. लेखी परिक्षेत २२,६८१ उमेदवार उत्तीर्ण झाले असून, उत्तीर्ण झालेल्या उमेदवारांची कागदपत्रे पडताळणी करण्यात आली असून, कादगपत्र पडताळणी मध्ये पात्र ठरलेल्या उमेदवारांना १:३ या प्रमाणात वाहन चालन चाचणीस पाठविण्यात आले असून, त्यापैकी २३७२ उमेदवार अंतिम निवडयादीकरीता पात्र झाले आहेत. त्यापैकी १०६९ उमेदवारांना प्रशिक्षणास पाठविण्यात आले असून, उर्वरित उमेदवारांना विभागातील उपलब्धतेनुसार टप्प्याटप्प्याने प्रशिक्षणास पाठविण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच प्रशिक्षण पूर्ण झालेल्या उमेदवारांना नेमणूक देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्हयात शिक्षण विभागातील रिक्त पदे व पायाभूत सुविधांबाबत

(२५) ३६५५ (०८-०४-२०२०). श्री.महेंद्र दळवी (अतिबाग), श्री.भरतशेठ गोगावले (महाड) :

सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रायगड जिल्हयात शिक्षण विभाग व सर्व शिक्षा अभियाना अंतर्गत काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांची पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त असल्याचे माहे जाने, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शिक्षण विभागात ६० टक्के जागेवर अतिरिक्त कार्यभार देण्यात आलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शिक्षण विभागात मोठ्या प्रमाणात पदे रिक्त असल्याने सर्व शिक्षा अभियानाचे काम करण्यास अनेक ठिकाणी अडचणी निर्माण होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) तसेच, जिल्हयातील बहुतांश शाळांमध्ये विज बिल भरण्याकरिता पैसे नसणे, इमारती मोडकळीस आलेल्या असणे, विद्यार्थीनींना शौचालयाची व्यवस्था नसणे, आदि पायाभूत सुविधांचा अभाव असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (१६-०९-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) अंशतः खरे आहे.

(५) राज्यातील शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळांमध्ये आवश्यक मूलभूत सोयी-सुविधा उपलब्ध करण्यासाठी आवश्यकतेनुसार समग्र शिक्षा योजनेमध्ये निधीची मागणी करण्यात येते. पदभरतीवर निर्बंध असल्याने काही पदे रिक्त राहणार आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र राज्यातील समग्र शिक्षा अभियानांतर्गत कार्यरत कंत्राटी
कर्मचा-यांना शासकीय सेवेत कायम करणेबाबत**

(२६) ३८४९ (०८-०४-२०२०). श्री.किशोर जोरगेवार (चंद्रपूर), श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील समग्र शिक्षा अभियानांतर्गत कार्यरत कंत्राटी कर्मचा-यांना शासकीय सेवेत कायम करणेबाबत महाराष्ट्र साधनव्यक्ती / विषयतज्ज्ञ संघटना, जि.चंद्रपूर यांनी शासनाकडे वारंवार मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने निर्णय घेतला आहे काय, असल्यास, त्यांचे स्वरूप काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (२४-०९-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) मा.न्यायालयाच्या निर्णयानुसार कंत्राटी तत्वावरील नेमणूका / नियुक्त्या नियमित करणे ही बाब 'सर्वांना समान संधी' या तत्वाच्या विरोधात असल्यामुळे विधीग्राह्य ठरत नाही. कंत्राटी नियुक्त्या नियमित केल्यास मा.सर्वोच्च न्यायालयाने वेळोवेळी पारित केलेल्या न्याय निर्णयाचा अवमान होईल. त्यामुळे कंत्राटी तत्वावरील नियुक्त्या नियमित करणे उचित नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी मध्यवर्ती बसस्थानकांचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(२७) ४१२४ (०९-०४-२०२०). श्री.सुनील राणे (बोरीवली), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी मध्यवर्ती बसस्थानकांची काम लवकरात लवकर पूर्ण करण्याचे आदेश मा.मंत्री, परिवहन यांनी माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात दिलेल्या कोणकोणत्या आदेशाचे पालन संबधित अधिका-यांनी केले आहे,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच, या कामाची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०९-०९-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) सध्याच्या बसस्थानकाच्या ठिकाणी नवीन इमारत बांधावयाची असल्याने प्रवाशांची गैरसोय होऊ नये तसेच राज्य परिवहन महामंडळाचे उत्पन्न अबाधित रहावे यासाठी बसस्थानक आवारातील ग्रामीण बसस्थानक इमारतीचे तोडकाम करून त्या ठिकाणी नवीन बसस्थानक इमारतीच्या ४० पैकी २२ फुटींग व कॉलम पूर्ण झाले असून, प्लॅथ बीमचे अंशतः काम झाले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात १४ लाखांहून अधिक विद्यार्थी आधारकार्डपासून वंचित असलेबाबत

(२८) ४३६२ (०९-०४-२०२०). श्री.अशोक पवार (शिरूर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात ११ कोटी ८८ लाख ६१ हजार ७०३ विद्यार्थी शाळांमध्ये शिकत असून त्यापैकी ११ कोटी ७४ लाख २८ हजार ४०८ विद्यार्थ्यांकडे आधारकार्ड असून १४ लाख ३३ हजार २९५ विद्यार्थी आधारकार्ड पासून वंचित आहेत हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विद्यार्थ्यांचे आधार नोंदणीकरण अद्ययावत करणे ही प्रक्रिया आधारसेवा केंद्रामार्फत करणे गरजेची आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, विद्यार्थ्यांचे आधार कार्ड काढण्यासाठी प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षणाधिकार्यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील शाळेमध्ये समन्वय ठेवून आधार कॅम्प आयोजित करण्याच्या सूचना शासनाकडून प्राप्त झालेल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने आधारकार्ड काढणे बाकी असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी दर आठवड्याला आधारकार्ड कॅम्प आयोजित करणे व त्याचा आढावा घेण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (२४-०९-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

राज्यात एकूण २,११,७०,४६३ इतकी इयत्ता १ ली ते १२ पर्यंतची विद्यार्थी संख्या शाळांनी नोंदविली आहे. त्यापैकी १,०६,०५,९५१ इतक्या विद्यार्थ्यांचे आधारकार्डच्या माहितीची नोंदणी झालेली आहे.

(२) व (३) हे खरे आहे.

(४) उपलब्ध आधार केंद्राशी समन्वय साधून आधार कॅम्प आयोजित करण्याच्या सूचना जिल्हा शिक्षणाधिकारी व गट शिक्षणाधिकारी यांना दिल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण पूर्व (जि.ठाणे) येथे शिधावाटप कार्यालयासाठी जागा उपलब्ध करून देणेबाबत

(२९) ४५६५ (०७-०४-२०२०). श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण पूर्व (जि.ठाणे) येथे शिधावाटप कार्यालय मंजूर असून जागे अभावी सुरु झाले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शिधावाटप कार्यालयाकरिता जागा उपलब्ध करून देणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी वारंवार विनंती करूनही शासनाने अद्यापपर्यंत कोणतीही कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०८-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका कार्यक्षेत्रातील शाळांमधील पोषण आहार निकृष्ट दर्जाचा असल्याबाबत

(३०) ४५७२ (१०-०४-२०२०). श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली (जि.ठाणे) महानगरपालिका कार्यक्षेत्रातील शाळांमध्ये मिळणारा पोषण आहार हा अतिशय निकृष्ट दर्जाचा देण्यात येत असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विद्यार्थ्यांना कच्च्या डाळीचे वरण दिले जात असून याबाबत अनेक तक्रारी शाळा व्यवस्थापकांकडून करण्यात येत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त शालेय पोषण आहार योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी माहे मे, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निविदा प्रक्रिया पार पाडण्यासाठी ऑनलाईन पद्धतीने २३ संस्थानी निविदा अर्ज भरले होते, त्यापैकी प्राप्त गुणांच्या आधारावर १३ संस्थांना काम दिले त्यातही गैरप्रकार झाला असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार यास जबाबदार असणा-यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (१६-०९-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील तीन शाळांमध्ये निकृष्ट दर्जाच्या शालेय पोषण आहाराचा पुरवठा होत असल्याची तक्रार संबंधित शाळांकडून माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये प्राप्त झाली होती.

(२) अंशतः खरे आहे.

अशा प्रकारची तक्रार एका शाळेकडून प्राप्त झाली आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) निकृष्ट आहाराचा पुरवठा करणाऱ्या संस्थेस कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमार्फत नोटीस देण्यात आली आहे.

चाकूर (जि.लातूर) तालुक्यातील बस आगारामध्ये सुविधांचा अभाव असल्याबाबत

(३१) ५०४६ (१०-०४-२०२०). श्री.बाबासाहेब पाटील (अहमदपूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चाकूर (जि.लातूर) येथील परिवहन महामंडळाचे बसस्थानक हे तालुक्याचे मुख्य बसस्थानक असून चाकूर शेजारी सर्व खेड्यापाड्यांतून विद्यार्थी, नागरिक बाजारासाठी, तहसिल, पंचायत समिती व बँकेच्या कारणासाठी सतत हजारोच्या संख्येने येत असून तेथील शाळा, कॉलेजचे विद्यार्थी ही दररोज चाकूर बसस्थानकातून सतत प्रवास करीत आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सध्या सदर बस आगारामध्ये सुविधांचा अभाव मोठ्या प्रमाणात असून सदर बसस्थानकाच्या आवारात मोठमोठे दगडगोट्यांनी अल्पशा संपूर्ण मैदान भरून गेले असून तेथील नागरिकांना, वृद्ध नागरिकांना व शाळकरी विद्यार्थी यांना मोठ्या प्रमाणात त्रास होत असल्याचे दिनांक १० जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने वरील प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार सदर बस स्थानकात सर्व सोयीसुविधा देण्यासाठी व बस स्थानकांतील कॉन्क्रेटचे काम तातडीने करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०९-०९-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) दि.११ जानेवारी, २०२० रोजीच्या दैनिक देशोन्नमध्ये वृत्त प्रसिध्द झाले आहे.

(३) चाकूर बसस्थानकात प्रवाशांसाठी आसनव्यवस्थेसह भव्य प्रतिकालय, पुरुष व महिलांसाठी प्रसाधनगृह, उपहारगृह, वाहतूक नियंत्रक कक्ष, विद्यार्थी पासेस, पिण्याचे पाणी, लाईट पंखे,

डांबरीकरण वाहनतळ, बसस्थानकाच्या आवारास कुंपनभित्त इत्यादी सुविधा उपलब्ध आहेत. बसस्थानकाच्या अद्यावतीकरणाचे/सुशोभिकरणाचे आराखडे व अंदाजपत्रक तयार करण्यासाठी वास्तुविशारदाची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

लांजा (ता.लांजा, जि.रत्नागिरी) येथील नविन बस आगाराच्या नूतनीकरणाबाबत

(३२) ५१२० (१०-०४-२०२०). डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील बसस्थानकांना अत्याधुनिक करण्याच्या दृष्टीने आराखडा सादर करण्याचे निर्देश परिवहन मंत्री यांनी दिले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ता.लांजा जि.रत्नागिरी येथील नवीन लांजा डेपो बसस्थानकाचे नूतनीकरणाचे प्रस्तावित काम निधी अभावी बंद असल्याचे निदर्शनास आले हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यातील नव्याने बांधकाम करावयाच्या तसेच निधी मंजूर झालेल्या बसस्थानकांचे काम मार्गी लागण्यासंदर्भात तसेच सदर ठिकाणी स्वच्छता, सुविधा, दुरुस्ती आणि नूतनीकरणाचे निदेश मा.मंत्री परिवहन यांनी संबंधित अधिकाऱ्यांना दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार काेणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) मा.मंत्री (परिवहन) यांनी जानेवारी, २०२० मध्ये राज्यातील सर्व बसस्थानके एक सारखी दिसण्यासाठी बसस्थानकाचा नमुना आराखडा सादर करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

(२) सदयस्थितीत सदर कामे सुरु आहेत.

(३) व (४) होय. सन २०१९-२० मध्ये मंजूर झालेल्या बसस्थानकांच्या पुनर्बांधणी/आधुनिकीकरण कामांपैकी ५ कामे पूर्ण झाली असून, उर्वरित कामे निविदा/ अंदाजपत्रक तयार करणेच्या प्रक्रियेत आहेत. बसस्थानक व बसस्थानक परिसर स्वच्छता स्थानिक पातळीवर केली जाते. मंजूर व प्रस्तावित केलेल्या बसस्थानकांच्या आधुनिकीकरणाच्या कामांमध्ये बसस्थानकामध्ये प्रवाशांकरीता सर्व सोयीसुविधा उपलब्ध करून देण्याची तरतूद आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

स्मार्ट कार्ड पास मुळे उपस्थित होत असलेल्या विविध समस्यांबाबत

(३३) ५४४९ (१०-०४-२०२०). श्री.विनोद अग्रवाल (गोंदिया), श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा), श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) विद्यार्थ्यांना बस सेवेचा लाभ घेण्यासाठी स्मार्ट कार्ड पास बनविणे अनिवार्य करण्यात आले हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर स्मार्ट कार्ड पास बनविण्यासाठी विद्यार्थ्यांना जिल्हयाच्या ठिकाणी जावे लागत असल्याने विद्यार्थ्यांचे आर्थिक व शैक्षणिक नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ पासून स्मार्टकार्ड अनिवार्य करण्यात आले आहे.

- (२) व (३) महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाच्या तालुका स्तरावर असलेल्या आगारांमार्फत सुध्दा स्मार्टकार्ड देण्यात येत आहे. विद्यार्थ्यांना जिल्हयाच्या ठिकाणी जावे लागत नाही. आतापर्यंत २,५७,८१७ विद्यार्थ्यांना स्मार्टकार्ड वितरीत करण्यात आले आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद रेल्वे मार्गाच्या सीमांकन व भुसंपादनाच्या कामाबाबत

(३४) ५४६६ (१०-०४-२०२०). श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद या रेल्वे मार्गचे सर्वेक्षण झालेले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू रेल्वे मार्गाच्या भुसंपादनाचे व सीमांकनाचे काम पुण्याच्या स्थापत्य विभागातील उप मुख्यअभियंता कार्यालयाकडून काढून भुसावळच्या उपमुख्य अभियंता कार्यालयाकडे हस्तांतरित करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद या रेल्वे मार्गाच्या सीमांकनाचे व भुसंपादनाचे काम पुण्याच्या कार्यालयाकडून भुसावळ कार्यालयाकडे देण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद रेल्वे मार्गाच्या सीमांकन व भुसंपादनाचे काम भुसावळहून लांब पडत असल्याने प्रलंबित आहे, हेही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-०९-२०२०) : (१) व (२) होय.

(३) प्रशासकीय कारणास्तव या रेल्वे मार्गाच्या सिमांकनाचे व भूसंपादनाचे काम भुसावळ कार्यालयाकडे देण्यात आले आहे.

(४) व (५) हे खरे नाही. रेल्वे हा केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील विषय आहे. त्यानुसार मध्य रेल्वेकडून प्राप्त झालेल्या माहितीनुसार प्रश्नाचे उत्तर वरीलप्रमाणे देण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भोकरदन जाफराबाद (जि.जालना) येथील बसस्थानक इमारतीसाठी
निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(३५) ५६६८ (१०-०४-२०२०). **श्री.संतोष दानवे (भोकरदन) :** सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भोकरदन जाफराबाद (जि.जालना) येथील बसस्थानक इमारतीसाठी प्रत्येकी ५ कोटी रुपयांचा निधी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांच्या लेखी निवेदनाच्या आधारे माहे सप्टेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान मंजूर करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर बसस्थानक इमारतीच्या कामासाठी अद्याप निधी उपलब्ध न झाल्याने प्रत्यक्ष कामास सुरुवात झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) व (२) जालना विभागातील भोकरदन व जाफराबाद येथील बसस्थानकाच्या इमारतीसाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधींकडून प्रत्येकी रु.५.०० कोटी निधी देण्याबाबतचे लेखी निवेदन प्राप्त झाले असून, सदर ठिकाणी वाहतूकीस अनुरूप असे अद्ययावत बसस्थानक बांधकामाचे आराखडे व अंदाजपत्रक तयार करण्यासाठी वास्तुविशारद मे.आर्क असोशिएट्स यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शिक्षकांचे व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे वेतन ऑफलाईन करण्याबाबत

(३६) ५७१२ (१०-०४-२०२०). **श्री.विजयकुमार देशमुख (सोलापूर शहर उत्तर), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती) :** सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शिक्षक व शिक्षकोत्तर कर्मचाऱ्यांचे पगार ऑनलाईन करण्यासाठी सुरू केलेली शालार्थ प्रणालीच्या तांत्रिक अडचणींमुळे व प्रशासनाच्या दुर्लक्षामुळे जवळपास ७ हजार

शिक्षकांचे २० टक्के अनुदान व वेतन रखडले असल्याचे माहे जानेवारी २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तांत्रिक अडचणी आल्याने ऑफलाईन ला माहे मार्च पर्यंत मुदतवाढ मिळावी अशी मागणी करण्यात आली आहे हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची नावे नोंदवण्याचे अधिकार शिक्षण उपसंचालकांना असल्यामुळे इतर विभागाने या प्रक्रियेकडे दुर्लक्ष केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासन शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या ऑफलाईन वेतन व अनुदान मुदत वाढीच्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यास दिरंगाई करित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार सदर शिक्षकांचे वेतन तातडीने देण्यासाठी कोणती उपाययोजना व कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे करण्यात येत आहेत,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (११-०९-२०२०) : (१), (२), (३), (४) व (५) शासन निर्णय दि.१४.२.२०१९ अन्वये ज्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांना शालार्थ क्रमांक देण्यात आलेला नाही त्यांचे मार्च २०२० पर्यंतचे वेतन ऑफलाईन पद्धतीने अदा करण्यास मान्यता देण्यात आलेली होती. या कर्मचाऱ्यांची नावे शालार्थ प्रणालीमध्ये समाविष्ट करण्याच्या सूचना शासनाने दि.२.३.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये तसेच शिक्षण संचालक यांनी दि.११.३.२०२० रोजी दिलेल्या आहेत. सदरस्थितीत कोरोना संसर्गामुळे ज्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांना अद्याप शालार्थ क्रमांक मिळालेला नाही त्यांचे सप्टेंबर २०२० पर्यंतचे वेतन ऑफलाईन पद्धतीने अदा करण्यास शासन निर्णय दि.२८.७.२०२० अन्वये मान्यता दिलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

रिसोड, (जि.वाशिम) येथील प्रवाशांची होत असलेली गैरसोय

(३७) ५८७६ (१०-०४-२०२०). श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.मोहनराव हंबर्डे (नांदेड दक्षिण) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रिसोड (जि.वाशिम) येथील आगारातील एसटी बसेसची दूरवस्था झाली असून अनेक बसेस नादुरुस्त असून बसेसचाही तुटवडा निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मानव विकास मिशन व शिवशाही बसेसची दूरवस्था झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुसार प्रवाशांची गैरसोय होत असल्याने नवीन बसेस उपलब्ध करून देण्यासह आगाराचे कामकाज सुरळीत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) रिसोड आगाराला २ साध्या व ६ शिवशाही अशा एकूण ८ नवीन बसेस उपलब्ध करून देण्यात आल्या असल्याने प्रवाशांची गैरसोय होत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील मोटार वाहन विभागातील कर्मचाऱ्यांच्या पदोन्नतीसाठीचा
नवीन आकृतीबंधाचा प्रस्ताव**

(३८) ५९४९ (१०-०४-२०२०). श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मोटार वाहन विभागातील कर्मचाऱ्यांचा पदोन्नतीसाठीचा नवीन आकृतीबंधाचा प्रस्ताव गत तीन वर्षांपासून मंजूरीसाठी शासनस्तरावर प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू नवीन आकृती बंधाचा प्रस्ताव तात्काळ मंजूर करावा अशी मागणी दिनांक १५ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मोटार वाहन विभाग (आरटीओ) कर्मचारी संघटनेमार्फत मा.मंत्री परिवहन यांचेकडे निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (१८-०९-२०२०) : (१) व (२) वित्त विभागाच्या दि.११.०२.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये आकृतीबंधाचा प्रस्ताव उच्चस्तरीय सचिव समितीपुढे सादर करण्यासाठी वित्त विभागास सादर करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार मोटार वाहन विभागातील पदांचा आकृतीबंध मंजूर करण्याबाबतचा प्रस्ताव वित्त विभागाकडे कार्यवाहीखाली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अकरावी-बारावीला सुरु केलेल्या पर्यावरण, आरोग्य व जलसुरक्षा या विषयांबाबत

(३९) ६५४८ (१०-०४-२०२०). श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अकरावी-बारावीला या वर्षापासून सुरु केलेल्या पर्यावरण, आरोग्य व जलसुरक्षा विषयात विद्यार्थ्यांना 'ड' ग्रेड मिळाल्यास त्यास अनुत्तीर्ण ठरविण्याचा निर्णय शालेय शिक्षण विभागाने माहे जानेवारी, २०२० मध्ये व त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शालेय शिक्षण विभागाने यावर्षी अकरावीच्या अभ्यासक्रमात बदल केला असून नव्या अभ्यासक्रमानुसार अध्ययन पध्दतीतही अनेक बदल करण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अभ्यासक्रमात कोणकोणते बदल केले आहेत व बदल करण्याची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (०८-१०-२०२०) : (१) होय,हे खरे आहे.

(२) व (३) अंशतः खरे आहे.

सन २०१९-२० पासून इयत्ता अकरावीचा नवीन अभ्यासक्रम सुरू केला आहे.

नव्याने समाविष्ट केलेले विषय:

गट अ :१. आधुनिक परकीय भाषा व साहित्य : स्पॅनिश,चिनी

२. अभिजात भाषा व साहित्य : महाराष्ट्री प्राकृत गट ब : इयत्ता ११ वी

१. बालविकास

२.वस्त्रशास्त्र

इयत्ता १२ वी

१.गृहव्यवस्थापन

२.अन्नशास्त्र

वगळण्यात/बदल करण्यात आलेले विषय :

१.अवेस्ता पहलवी

२.सामान्यज्ञान

३.स्टेनोग्राफी

४.मराठी साहित्य

५.हिंदी उपयोजित

६.इंग्रजी साहित्य

७.संस्कृत

८.माहिती तंत्रज्ञान

९.कलेचा इतिहास व रसग्रहन

१०.भारतीय संगीताचा इतिहास व विकास

उपरोक्त प्रमाणे इयत्ता ११ वी व इयत्ता १२ वी (उच्च माध्यमिक स्तर) संदर्भात नव्याने सुरू करण्यात आलेले तसेच बंद करण्यात आलेल्या विषयांची माहिती देण्यात येत आहे.

“अवेस्ता पहलवी” अभिजात भाषेअंतर्गत येणाऱ्या भाषांसाठी परीक्षेला बसणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या शून्य असल्याने हा विषय वगळण्यात आला आहे.

“सामान्यज्ञान” हा विषय स्वतंत्रपणे ठेवण्याची आवश्यकता नसून त्याचा समावेश “संरक्षणशास्त्र”या विषयात आहे. आवश्यकतेनुसार इतर विषयांमध्ये सुध्दा “सामान्यज्ञान” अंतर्गत आशय समाविष्ट असेल.

सद्यस्थितीतील शिक्षणामध्ये आलेले नवीन विचारप्रवाह विविध स्पर्धा परीक्षा व भविष्यातील संधीमध्ये स्वतःस पात्र करून घेण्यासाठी व त्यात यशस्वी होण्यासाठी विविध प्रकारच्या माहितीचे ज्ञान आवश्यक आहे.

त्यास अनुसरून स्पनिश, चिनी या दोन परकीय भाषांचा समावेश करण्यात आला. स्टेनोग्राफी या विषयाची माध्यमिक स्तरावर आवश्यकता नसल्याने वगळण्यात आला आहे.

**नक्षलग्रस्त भागातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना
सातव्या वेतन आयोगानुसार भत्ता मिळणेबाबत**

(४०) १४७२ (२९-०५-२०२०). श्रीमती श्वेता महाले (चिखली) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नक्षलग्रस्त भागात काम करणाऱ्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांना सातवा वेतन आयोग लागू झाल्यानंतरही पाचव्या वेतन आयोगानुसारच भत्ता मिळतो, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सातव्या वेतन आयोगानुसार भत्ता देण्यात यावा अशी मागणी शिक्षक महासंघाने दिनांक २१ फेब्रुवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मा.मंत्री शालेय शिक्षण विभाग यांचेकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली अथवा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (१४-०९-२०२०) : (१) व (२) होय हे खरे आहे.

(३) सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. ६.८.२००२ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार आदिवासी /नक्षलग्रस्त भागातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांना प्रोत्साहन भत्ता दिला जातो. सद्यस्थितीत राज्यातील आदिवासी व नक्षलग्रस्त भागातील अधिकारी व कर्मचारी यांना अनुज्ञेय करावयाच्या सवलतीबाबत सर्वसमावेशक सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे बुधोडा, मौजे किल्लारी (ता.औसा, जि.लातूर) येथील पाईपलाईनची
दुरुस्ती करून पाणी पुरवठा सुरळीत करण्याबाबत**

(४१) १००८६ (२९-०५-२०२०). श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.राहूल कुल (दोंड) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे बुधोडा, मौजे किल्लारी (ता.औसा, जि.लातूर) व इतर गावातील पाणीपुरवठा करणारी पाईपलाईन राष्ट्रीय महामार्गाच्या कामामुळे नादुरुस्त झाल्याने पाणी पुरवठा बंद झाल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले आहे व त्यानुसार सदर राष्ट्रीय महामार्गाच्या कामामुळे नादुरुस्त असलेली पाईपलाईन दुरुस्त करून पाणी पुरवठा सुरळीत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (१६-०६-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आलेली आहे. राष्ट्रीय महामार्गाच्या कामामुळे नादुरुस्त असलेली पाईपलाईन ग्रामपंचायतीमार्फत दुरुस्त करून पाणी पुरवठा सुरळीत करण्यात आलेला आहे. राष्ट्रीय महामार्गात येणाऱ्या पाणीपुरवठा योजनेच्या पाईपलाईन स्थलांतरीत करण्याचे व मौ.बुधोडा येथील कामाचे अंदाजपत्रकास कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद, लातूर यांनी तांत्रिक मान्यता प्रदान करून राष्ट्रीय महामार्ग विभागाकडे पाठविण्यात आले आहे. तसेच मौ.किल्लारी येथील कामाचे अंदाजपत्रकास अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण मंडळ, लातूर यांनी तांत्रिक मान्यता प्रदान करून राष्ट्रीय महामार्ग विभागास व कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, लातूर यांचे कडे पाठविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रायगड जिल्ह्यातील निसर्ग चक्रीवादळामुळे बाधित झालेल्या
कुटुंबांना पुरेसा केरोसिनचा पुरवठा करण्याबाबत**

(४२) ११४१६ (१६-०९-२०२०). श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण), श्री.महेश चौधुले (भिवंडी पश्चिम) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यात 'निसर्ग' चक्रीवादळामुळे वीजपुरवठा खंडित झाल्यामुळे शासनाने नुकसानग्रस्त भागातील बाधितांना प्रति कुटुंब ५ लिटर केरोसिन देण्याचा निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तदनुसार रायगड जिल्ह्यात एकूण ४५ टँकरद्वारे ५४० किलोलीटर केरोसिन उपलब्ध करून देण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दि.०१ जुलै, २०२० पासून विनाअनुदानित दराच्या केरोसिनच्या प्रति टँकरच्या किंमतीत रु.१,१०,०००/- इतकी वाढ झाल्यामुळे व घाऊक परवानाधारकांनी निधीअभावी केरोसिन उचल करण्यास असमर्थता दर्शविल्यामुळे जिल्ह्यातील अनेक बाधित कुटुंबांना अद्याप केरोसिन मिळालेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार निधी उपलब्ध करून उर्वरीत बाधित कुटुंबांना केरोसिन उपलब्ध होण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ (०८-१०-२०२०) : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

रायगड जिल्हयात निसर्ग चक्रीवादळामुळे बाधित झालेल्या कुटूंबांना प्रति कुटूंब ५ लिटर केरोसिन वितरित करण्यासाठी रायगड जिल्हयास ३८४० कि.ली. नियतन शासनाकडून मंजूर करण्यात आले होते.

तथापि, बाधित कुटूंबांची संख्या विचारात घेऊन जिल्हा प्रशासनाकडून १०३८ कि.ली. नियतन रायगड जिल्हयास मंजूर करण्यात आले आहे.

त्यापैकी ६०० कि.ली. नियतन उचल करून त्याचे वितरण बाधित कुटूंबांना करण्यात आले आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) व (५) मदत व पुनर्वसन विभागाकडे निधीची मागणी करण्यात आली असून निधी प्राप्त होताच उर्वरित बाधित कुटूंबांना मोफत केरोसिन वितरित करण्यात येईल.

राज्यात मराठी शाळा बंद करण्याचा प्रयत्न होत असल्याबाबत

(४३) ११५१५ (१५-०८-२०२०). अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.संजय केळकर (ठाणे), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोरोनाचा प्रादुर्भाव असतानाही शिक्षण संस्थांमार्फत मराठी शाळा बंद करण्याचा प्रयत्न होत असल्याचा दावा मराठी अभ्यास केंद्रांकडून केला जात असल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात मराठी शाळांची स्थिती चांगली नसताना त्यांचे सक्षमीकरण करण्याऐवजी अनुदानित मराठी शाळा बंद करून त्याऐवजी त्यांचे रूपांतर इंग्रजी शाळांमध्ये करण्याची परवानगी काही शैक्षणिक संस्था मागत असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, चौकशीनुसार मराठी शाळा बंद करण्याचा प्रयत्न करत असलेल्या संस्थांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (१५-०९-२०२०) : (१) व (२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे-नाशिक महामार्गावरील रस्ता रुंदीकरण करताना बस थांबे
काढल्याने नागरीकांची गैरसोय होत असल्याबाबत**

(४४) ११५३१ (१६-०९-२०२०). श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे-नाशिक महामार्गावरील रस्ता रुंदीकरण करत असताना चाकण येथील बस थांबे काढल्याचे माहे जानेवारी, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बस थांबे काढलेल्या ठिकाणी नव्याने निवारा शेड उभारण्यात आले नसल्याने नागरिकांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार नागरीकांची गैरसोय दूर करण्यासाठी बस थांबे उभारण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही / उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) पुणे-नाशिक महामार्गालगत सुमारे १५० मिटर अंतरावर राज्य परिवहन महामंडळाचे अधिकृत बसस्थानक कार्यरत असल्याने या ठिकाणी मार्ग निवारा शेड बांधणे आवश्यकता नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कमी पटसंख्या असलेल्या शाळा बंद करण्याच्या शासनाच्या निर्णयाबाबत

(४५) ११५४३ (१३-०८-२०२०). श्री.महेंद्र थोरवे (कर्जत), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.मिहीर कोटेचा (मुलुंड), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.राजु (बाबा) जयवंतराव आवळे (हातकणंगले), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोनामुळे अर्थव्यवस्थेवर मोठा परिणाम झाला असल्याने राज्यातील १० पेक्षा कमी पटसंख्या असलेल्या ४ हजार ६९० शाळा बंद करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन प्रस्तावावर शासनाने निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यानुषंगाने राज्यातील कमी पटसंख्या असलेल्या शाळांची यादी तयार करण्यात आली असून यामध्ये अहमदनगर जिल्ह्यातील ९२ शाळांचा समावेश असून बंद होणाऱ्या ह्या शाळा दुर्गम व वाड्या वस्त्यांवरील असल्याने या शाळेतील मुलांना शिक्षणापासून वंचित रहावे लागणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) तसेच कोल्हापूर जिल्ह्यातील ५३ शाळांचाही समावेश यामध्ये असून या निर्णयाच्या विरोधात पालक-शिक्षक संघटना यांच्यात नाराजी पसरली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) तसेच, पटसंख्येअभावी बंद करण्यात येत असलेल्या शाळांमध्ये रायगड जिल्ह्यातील एकूण ५७१ शाळांच्या समावेश आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, मजुरांच्या स्थलांतरामुळे पटसंख्येत घट झालेली असल्याने सदर निर्णयामुळे मुलांना शिक्षणाच्या हक्कापासून वंचित राहावे लागणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास शिक्षण हक्क कायद्यानुसार बालकांना त्यांच्या घरापासून तीन किलोमीटर अंतरापर्यंतच्या सरकारी शाळेत मोफत व सक्तीचे शिक्षण देणे बंधनकारक असतानाही या बंद करण्यात येणार असल्याने या शाळांतील मुलांच्या शिक्षणाचे नियोजन तसेच मुले शिक्षणापासून वंचित राहू नयेत याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड (१५-०९-२०२०) : (१) नाही.

(२), (३), (४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद शहरातील मध्यवर्ती बस स्थानक व बसपोर्टचे काम प्रलंबित असल्याबाबत

(४६) १२८१० (१९-०७-२०२०). श्री.प्रदीप जैस्वाल (औरंगाबाद मध्य) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद या ऐतिहासिक तसेच पर्यटनाची राजधानी अशी ओळख असलेल्या शहरातील मध्यवर्ती बस स्थानकाची इमारत ४० वर्ष जुनी असल्याने याच्या पुनर्बांधणीचा निर्णय घेण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अद्यापही शहरातील मध्यवर्ती बस स्थानक व बस थांब्याचे काम सुरु झालेले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर बस स्थानक व बस थांब्याचे काम सत्वर सुरु करून पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०९-०९-२०२०) : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) औरंगाबाद शहरातील सध्याचे मध्यवर्ती बसस्थानक पाडून त्या ठिकाणी नवीन बसस्थानक बांधण्याच्या कामाचा कार्यदेश ठेकेदारास देण्यात आलेला आहे. महानगरपालिका औरंगाबाद यांचेकडून अद्याप बांधकाम परवानगी मिळालेली नाही. राज्य परिवहन महामंडळाने सिडको येथील सध्याच्या इमारती पाडून त्या ठिकाणी व्यापारी संकुलासह बसपोर्ट बांधण्याच्या निविदा मागवून विकासकाची नियुक्ती केलेली आहे. सिडको येथील जागा सिडको कडून दिर्घ मुदतीच्या भाडेकरारावर घेतली असल्याने सदर जागेवर बी.ओ.टी. तत्वावर बसपोर्ट उभारण्यासाठी

सिडकोचे ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करण्यासाठी व त्यानुसार औरंगाबाद महानगरपालिका, औरंगाबाद यांचेकडून बांधकाम परवानगी मिळविणेसाठी विकासक व राज्य परिवहन महामंडळाकडून पाठपुरावा सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वणी (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील कोळशाच्या वाहतुकीने वातावरणात सुक्ष्म धुलीकणाचे प्रमाण वाढल्याने आरोग्यास अपायकारक होत असल्याबाबत

(४७) १२८१५ (११-०७-२०२०). डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वणी (जि.यवतमाळ) परिसरामध्ये ११ कोळसाखाणी असून त्यापैकी उकणी, मुगोली, निलजई, घोन्सा, नायगांव जुनाड, कोल्हार, भांदेवाडा या कोळसा खाणीत कोळशाचे उत्पादन सुरु असल्याने येथील मानवी वसाहतीत कोळसा वाहतुकीमुळे हवेतील धुळीचे प्रमाण वाढल्याने सुक्ष्मधुलीकणाचे प्रमाण २०० पेक्षा अधिक असल्याचे दिनांक ९ मे, २०२० रोजी वा त्यासुमारास आढळून आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निरीच्या अहवालानुसार वणी परिसरात सर्वाधिक धुळीचे प्रदूषण मालधक्का याच परिसरात असून वणी हे चंद्रपुर येथील महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ कार्यालयांतर्गत येत असल्याने कार्यालयातील अधिकारी यांचे परिसराकडे दुर्लक्ष होत असून परिसरातील नागरीकांनी तक्रार करूनही कोणत्याच उपाययोजना करण्यात आल्या नसल्याचे निदर्शनात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही /उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे (१५-०९-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

वणी परिसरातील हवेच्या गुणवत्ता मापनाकरिता राज्यस्तरीय हवा गुणवत्ता मापन कार्यक्रम (SAMP) या प्रकल्पांतर्गत एमआयडीसी वणी दाल मिल, तहसिल ऑफिस वणी व ग्रामपंचायत चिखलगांव या ठिकाणी मॅन्युअल स्टेशन कार्यान्वित आहेत. सदर ठिकाणी PM१० धुलीकणांचे प्रमाण २०० $\mu\text{g}/\text{m}^3$ पेक्षा कमी आहे. परंतु राष्ट्रीय वातावरणीय हवा गुणवत्ता मानकांची मर्यादा १०० $\mu\text{g}/\text{m}^3$ असून त्याच्याशी तुलना केली असता मर्यादेपेक्षा जास्त आढळते.

(२) व (३) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे प्राप्त झालेल्या तक्रारीस अनुसरून मालधक्का परिसराची पाहणी करून हवा प्रदूषणकारी घटकावर पर्यावरणीय कायद्यातील तरतुदीनुसार कार्यवाही करण्यात आलेली आहे.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून वणी परिसरातील इतर कोळसा खाणींच्या वाहतुकीमुळे निर्माण होणारे तसेच जवळील मालधक्का परिसरामध्ये कोळशाची होणारी

हाताळणी इत्यादी बाबींपासून होणाऱ्या हवेचे प्रदूषणाबाबत वेळोवेळी पाहणी केली जाते व दोषी उद्योगांवर जल (प्रतिबंध व प्रदुषण नियंत्रण) १९७४ व हवा (प्रतिबंध व प्रदुषण नियंत्रण) १९८१ च्या तरतुदीनुसार वेळोवेळी कार्यवाही करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील सर्व बस स्थानकात सॅनेटरी नॅपकिन मशीन बसविणेबाबत

(४८) १२९२० (१६-०९-२०२०). श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्रवासादरम्यान महिला प्रवाशांची गैरसोय होऊ नये त्यासाठी एसटी बस स्थानकातील महिला प्रसाधनगृहात सॅनिटरी नॅपकिन मशीन बसवण्याच्या योजनेचे माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान विद्यमान पर्यावरण मंत्री आणि एका सिने अभिनेता यांच्या हस्ते मुंबई सेंट्रल बस स्थानकात सॅनिटरी नॅपकिन मशीन योजनेचे उद्घाटन करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एक वर्षाहून अधिक कालावधी होऊनही अद्याप एकाही स्थानकात ही सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, एसटीच्या सेवेत ४५०० महिला वाहक असून सदर विभागातील बस स्थानका व आगारात असलेल्या विश्रांती गृहाची दुरवस्था झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत एसटी महामंडळाचे दुर्लक्ष होत असल्याने अनेक प्रसाधनगृह अस्वच्छ असून विश्रांतीगृहांना रंग रंगोटी केली नसून खिडक्या व दारांची दुरवस्था झालेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सॅनेटरी नॅपकिन मशीन बसविणे तसेच विश्रांतीगृहांच्या दुरुस्तीबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) राज्यातील १५ बसस्थानकांवर सॅनिटरी नॅपकीन मशीन बसविण्यात आल्या असून, पुणे विभागामध्ये आणखी १५ ठिकाणी सॅनिटरी नॅपकीन मशीन बसविण्याची कार्यवाही सुरु आहे. महिला प्रवाशांसाठी सॅनिटरी नॅपकीन मशीन बसविण्याबाबत सर्व विभागांना लेखी सूचना देण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

प्रत्येक आगारामध्ये महिला वाहकांसाठी स्वतंत्र विश्रांतीगृहाची सोय असून, विभागीय पातळीवर आवश्यकतेनुसार वेळोवेळी दुरुस्ती करण्यात येते. आगाराच्या देखरेखीखाली विश्रांतीगृहाची स्वच्छता केली जाते.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंबरनाथ व बदलापूर (जि.ठाणे) या शहराला कमी दाबाने पाणी पुरवठा होत असल्याबाबत

(४९) १३६१२ (१६-०९-२०२०). श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.कुमार आयलानी (उल्हासनगर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अंबरनाथ व बदलापूर (जि.ठाणे) शहरात लॉकडाऊनच्या कालावधीमध्ये महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत कमी दाबाने पाणी पुरवठा होत असल्याबाबतच्या तक्रारी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री यांच्याकडे केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त तक्रारीनुसार मा.पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री यांनी या दोन्ही शहरांना सुरळीत पाणी पुरवठा करण्याबाबत अधीक्षक अभियंता यांना सूचना दिल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त सुचनेनुसार कोणत्या उपाययोजना केल्या तसेच केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल मा.पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री यांच्याकडे सादर केला आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील (२४-०९-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) नाही. तथापि, कोविड-१९ दरम्यान २२ मार्च, २०२० पासून जाहीर झालेल्या लॉकडाऊनमध्ये पाणी मागणी वाढल्याने काही भागात टंचाई जाणवत असल्याने, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभाग, अंबरनाथ मधील कार्यरत अधिकारी, कर्मचारी व कंत्राटी कर्मचाऱ्यांमार्फत अथक प्रयत्न करून पाणी पुरवठा अखंडीत व सुरळीत ठेवण्याचे सर्वतोपरी प्रयत्न करण्यात आलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्रीक्षेत्र पंढरपूर येथील मध्यवर्ती बस स्थानकांत पिण्याचे पाणी व मुलभूत सुविधा पुरविण्याबाबत

(५०) १३९०९ (१६-०९-२०२०). श्री.भारत भालके (पंढरपूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) श्रीक्षेत्र पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथे दररोज लाखो भाविक येत असून त्यांच्यासाठी महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाकडून मध्यवर्ती बस स्थानकामध्ये कोणत्याही मुलभूत सोई सुविधा व ऐन उन्हाळ्यात पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यामुळे प्रवाशांना जादा दराने पिण्याचे पाणी विकत घ्यावे लागत असल्याने आर्थिक भुर्दंड सहन करावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रवाशांच्या सोईसाठी पिण्याच्या पाण्यासह मुलभूत सोई सुविधा पुरविणेसाठी आगार प्रशासनाने उपाय योजना करणे आवश्यक असतांनाही याकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करीत आहे, हे ही खरे आहे काय,

वि.स. १८ (३८)

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०८-१०-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) पंढरपूर बसस्थानकात प्रवाशांसाठी प्रशस्त आसन व्यवस्थेसह प्रतिकालय, स्नॅक बार, चौकशी व वाहतूक नियंत्रक कक्ष, आरक्षण कक्ष, हिरकणी कक्ष, स्त्री व पुरुषांसाठी स्वतंत्र प्रसाधनगृह, चालक/वाहकांकरीता विश्रांतीगृह इ. सुविधेसह बसस्थानकामध्ये एकूण चार पिण्याच्या पाण्याचे जलकुंभ बसविले आहेत. सदरील कुंभामधील नादुरुस्त तोटया विभाग पातळीवर वेळोवेळी दुरुस्त करून पाणीपुरवठा सुरळीत करण्यात येतो. तसेच बसस्थानकात विडल मंदीर समितीतर्फे १ रु. प्रति लिटर प्रमाणे शुध्द व थंड पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था स्वतंत्रपणे वॉटर एटीएम मशीन बसवून केलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.